

Jaarverslag Interbestuurlijk Toezicht 2021

Provincie Noord-Brabant



Financieel toezicht



Huisvesting vergunninghouders



Informatie- en archiefbeheer



Monumentenzorg



Omgevingsrecht



Ruimtelijke Ordening

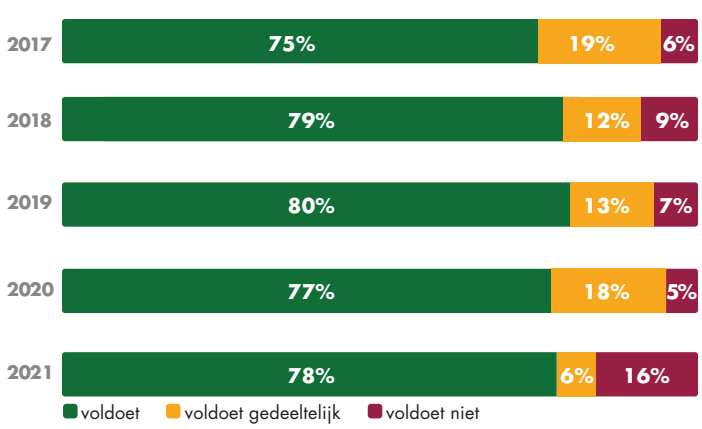


Water

Toezicht houden op de kwaliteit van het openbaar bestuur is naast een wettelijke taak ook één van de kerntaken van de provincie. Met interbestuurlijk toezicht (IBT) bevorderen we dat de Brabantse lokale overheden krachtige overheden zijn, die hun wettelijke medebewindstaken correct uitvoeren en het goede voorbeeld geven richting burgers en bedrijven zodat burgers kunnen vertrouwen op hun overheid. IBT is een onmisbare schakel in het geheel van checks and balances. Deze zogeheten 'visual' hoort bij het Jaarverslag IBT 2021. Het bevat een samenvatting van de hoogtepunten of opvallende zaken van het jaar 2021. Het toezichtgebied Ruimtelijke ordening ontbreekt in de visual, omdat er geen systematisch toezicht is uitgevoerd in verband met het vervallen van de wettelijke grondslag.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat ruimtelijke ordening hierin op.

Resultaten interbestuurlijk toezicht

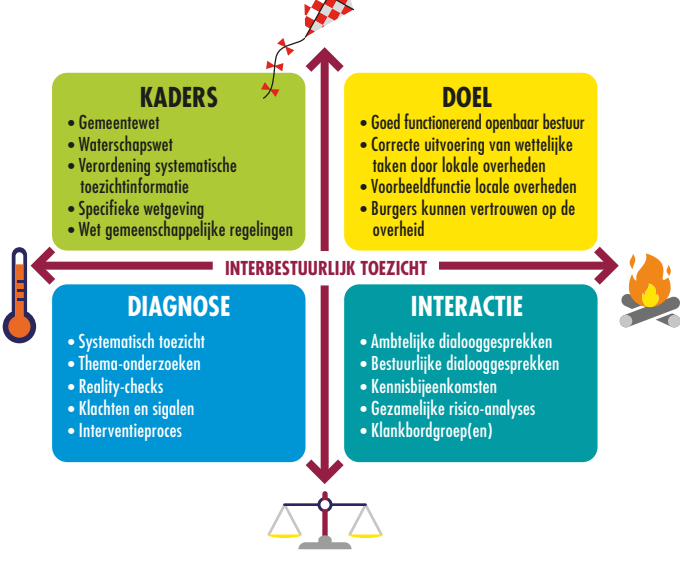


De toezichtoordelen over 2021, maar met terugwerkende kracht ook van de drie jaren ervoor, zijn op een modernere, integrale wijze gepresenteerd in een dashboard. Ook is er in 2021 een nieuw filmpje geproduceerd dat onze toezichtontvangers, zowel de ambtelijke als de bestuurlijke, op een aantrekkelijke manier uitlegt wat het interbestuurlijk toezicht inhoudt.

Zie voor meer informatie over IBT in het algemeen en het dashboard, het filmpje en het Jaarverslag IBT 2021 in het bijzonder: www.brabant.nl/ibt.

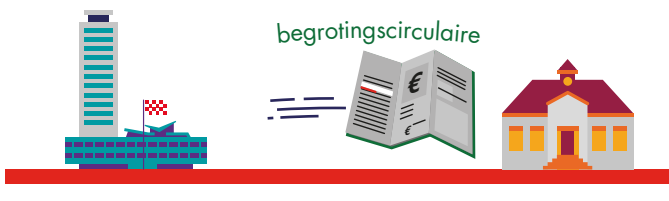
Overzicht resultaten

In het Beleidskader IBT 2020-2023 'Toezicht in balans' hebben we onszelf als doel gesteld dat we eind 2023 in het systematisch toezicht geen enkele lokale overheid als 'voldoet niet' hoeven te beoordelen en dat we ten minste 75% van alle toezichtontvangers als 'voldoet' kunnen beoordelen. Daarnaast streven we ernaar om eventuele interventies binnen een jaar af te ronden. Daarvoor hebben we ons toezicht een modernere vorm en brengen we het in lijn met de landelijke ontwikkelingen. Dat doen we door meer nadruk te leggen op lerend toezicht en dialoog. We spitsen onze toezichtactiviteiten toe op de onderdelen 'interactie' (contact tussen toezichthouder en toezichtontvanger) en 'diagnose' (verzamenen en beoordelen van informatie over de taakuitvoering). Hierdoor willen we met ons toezicht een grotere impact bereiken op de uitvoeringspraktijk van de toezichtontvangers en op het optimaal functioneren van het openbaar bestuur in Noord-Brabant.

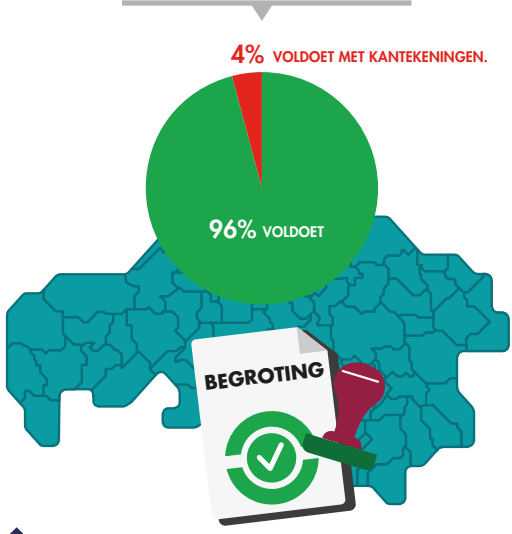


Financieel toezicht

Voor het onderdeel 'interactie' stuurden we de jaarlijkse begrotingscirculaire naar de gemeenten met daarin actualiteiten die mogelijk van belang zijn voor het begrotingsproces.



Cijfers gemeentebegrotingen 2022



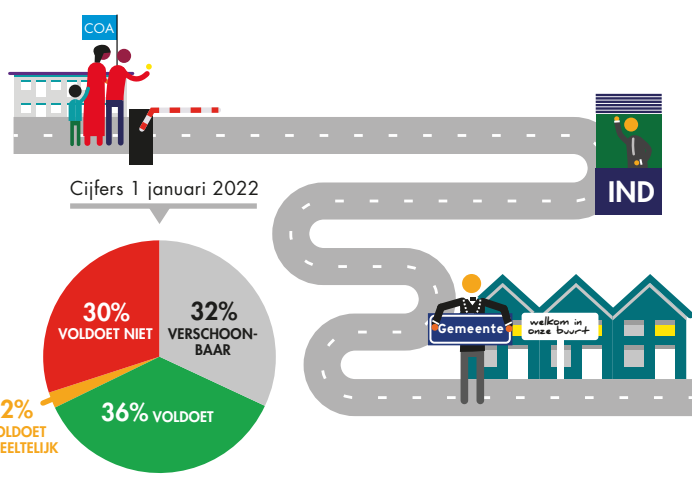
Voor het onderdeel 'diagnose' beoordeelden we de begrotingen van alle Brabantse gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. We zien positieve resultaten die grotendeels te maken hebben met de extra middelen Jeugdzorg, die in de zomer door het Rijk incidenteel beschikbaar zijn gesteld. Minder positief is dat we zien dat wanneer de extra middelen niet structureel toegekend worden vanaf 2023, dit bij 50% van de gemeenten leidt tot een meerjarenraming die niet structureel en reëel in evenwicht is.

We beoordeelden zeven begrotingen minder omdat deze gemeenten bij een herindeling zijn betrokken en per 1 januari 2022 zijn opgeheven. De nieuw te vormen gemeenten beoordelen we begin 2022. De begrotingen van alle gemeenschappelijke regelingen zijn beoordeeld. Over de gemeenschappelijke regelingen zijn geen bijzonderheden te vermelden. We bezochten twee van de drie Brabantse waterschappen voor een toezichtgesprek. De jaarrekeningen over 2020 en de begrotingen voor 2022 van twee waterschappen zijn begin 2022 onderzocht. Deze zijn voor kennisgeving aangenomen. Het toezichtgesprek en de beoordeling van de stukken van het derde waterschap volgt binnenkort.



Huisvesting vergunninghouders

Voor het onderdeel 'interactie' werd er met tien gemeenten ambtelijke dialooggesprekken gevoerd. Deze gesprekken maakten nog onderdeel uit van de in 2020 gestarte pilot. Aan het eind van het jaar is de gehele pilot geëvalueerd. Zowel de toezichtontvangers als de toezichthouders hebben zich positief uitgelaten over deze vorm van met elkaar in gesprek zijn. De ambtelijke dialooggesprekken worden dan ook met ingang van 2022 structureel gepland.



Voor het onderdeel 'diagnose' beoordeelden we op de wettelijke peildata 1 juli 2021 en 1 januari 2022 of de gemeenten voldeden aan hun taak om het halfjaar daarvoor voldoende vergunninghouders (dit zijn asielzoekers, die een verblijfsvergunning hebben gekregen) te huisvesten. Net als in 2019 en 2020 haalden veel gemeenten ook in 2021 buiten hun toedoen de door het Rijk opgelegde taakstelling niet. Eén van de oorzaken was dat er niet op tijd of onvoldoende vergunninghouders vanuit het COA gekoppeld kon worden aan deze gemeenten. Een tweede oorzaak die we in 2021 zagen, was dat het door de IND tijdig verstrekken van de verblijfspas aan vergunninghouders, die toegang geeft tot noodzakelijke voorzieningen, in tempo achterbleef waardoor vergunninghouders langer in het asielzoekerscentrum moesten verblijven.



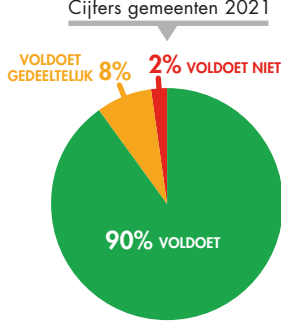
Informatie- en archiefbeheer



Op het gebied van 'interactie' is er met name aandacht besteed aan een versterking van de contacten met de ambtelijke contactpersonen en is er samen met een aantal archivariissen een start gemaakt met het uitwerken van risicoklassen die onderdeel gaan uitmaken van de gezamenlijke toezichtmethodiek.

In 2021 is een nieuwe toezichtmethodiek geïntroduceerd die nog meer dan met de vorige methode inspelt op risicogericht toezicht. Hiervoor zijn afspraken met de Brabantse archivariissen als horizontale toezichthouders, gemaakt om de aanbevelingen vanuit de (twee)jaarlijkse inspecties naar aard en grootte van risico te prioriteren. Vervolgens dienen de toezichtontvangers de aanbevelingen 1-op-1 over te nemen in een verbeterplan. Voor het onderdeel 'diagnose' zijn de verslagen en de verbeterplannen van de colleges naar de raden c.q. van de dagelijkse besturen naar de algemene besturen over het informatie- en archiefbeheer van alle Brabantse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen beoordeeld. 2021 is vanwege de nieuwe toezichtmethodiek als een overgangsjaar beschouwd.

Cijfers gemeenten 2021



Monumentenzorg

Voor het onderdeel 'diagnose' zijn gemeenten beoordeeld op het aantal rijksarcheologische monumenten, waarover de gemeentelijke monumentencommissie een advies heeft afgegeven in het kader van een omgevingsvergunning over 2020.

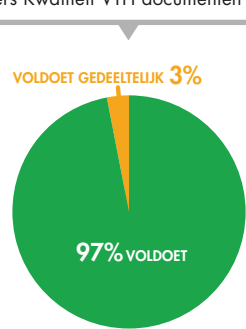


Omgevingsrecht

Voor het onderdeel 'diagnose' zijn de beleidsplannen, uitvoeringsprogramma's en evaluatieverslagen van alle Brabantse gemeenten conform planning beoordeeld aan de hand van de vastgestelde beoordelingsvragen die direct of indirect voortvloeien uit de wettelijke procescriteria voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH).

De Brabantse waterschappen ontvingen schriftelijke feedback over hun VTH-documenten aan de hand van dezelfde beoordelingsvragen voor gemeenten. Dat is conform de daarover in 2020 gemaakte afspraken in de ambtelijke werkgroep Waterschappen.

Cijfers Kwaliteit VTH documenten 2021



Voor het onderdeel 'interactie' is er gestart met een ambtelijke werkgroep Gemeenten. Er zijn zes bijeenkomsten geweest, deels fysiek, deels digitaal als gevolg van de coronamaatregelen. Daarbij is vooral aandacht besteed aan de onderwerpen Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) en hoe te komen tot meetbare doelen met gebruik van realtime informatie. Het thema-onderzoek 'Klachten en meldingen' heeft als belangrijkste conclusie dat het onderwerp klachten en meldingen bij de meeste onderzochte gemeenten benoemd wordt in de VTH-documenten, maar nog niet structureel geborgd is in de beleidsdoelstellingen. Positief is het feit dat gemeenten verschillende mogelijkheden benutten om hun inwoners te informeren over het indienen van klachten of het doen van een melding. Het Brabantbrede rapport over dit onderzoek komt in 2022.



Water

Met alle waterschappen afzonderlijk is medio 2021 een ambtelijk toezichtgesprek gehouden naar aanleiding van een door de waterschappen ingevuld format, waarin voor de verschillende thema's toezichtonderwerpen zijn aangegeven welke opgave geldt voor het betreffende thema. Het zichtonderwerpen richtte zich op de voortgang over 2020.

Op basis van de aangeleverde informatie en de aanvullende toelichting tijdens de gesprekken heeft de provincie geconcludeerd dat de waterschappen op alle onderdelen 'voldoen'.

